

SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTOR
Controller
Johan Berglund

STADSBYGGNADSNÄMNDEN
2025-10-21

VA-taxa för Täby kommun

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa *VA-taxa* daterad den 10 september 2025.
2. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *VA-taxa* ska gälla från den 1 januari 2026.
3. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *VA-taxa* ska ersätta tidigare taxa beslutad av kommunfullmäktige den 25 november 2024, § 165.

Sammanfattning

VA-huvudmannens rättigheter och skyldigheter är till huvuddelen reglerat i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Avgifterna får bestämmas som anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter). Avgifterna får inte överskrida kostnaderna för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen. Över- och underskott bör som princip jämnas ut inom tre år genom en taxejustering.

Enligt årsredovisningen för VA-verksamheten 2024 uppgick det ackumulerade underskottet för VA-verksamheten till 17,5 mnkr inför år 2025. I budgeten för år 2026 har det budgeterats för ett överskott med 6,1 mnkr, vilket inklusive 2025 års prognosticerade överskott på 15,6 mnkr, skulle bidra till att det ackumulerade överskottet vid slutet av år 2026 uppgår till 4,2 mnkr.

För bruksavgifterna föreslås en höjning med 8% jämfört med år 2025. En översyn av §18 har genomförts och förslag på anpassningar har tagits fram. Anpassningarna utgör förslag på höjning av avgiftsnivån samt anpassning av avgifterna utifrån förändrade arbetssätt och förutsättningar i verksamheten.

Anläggningsavgifterna föreslås vara oförändrade jämfört med år 2025.

Ärendet

VA-huvudmannens rättigheter och skyldigheter är till huvuddelen reglerat i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Avgifterna får bestämmas som anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter). Avgifterna får inte överskrida kostnaderna för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen.

Tillfälliga överskott i VA-verksamheten under något eller några år kan förenas med självkostnadsprincipen, om de sett över en längre period uppvägs av andra års underskott. Över- och underskott bör som princip jämnas ut inom tre år genom en taxjustering.

I bilaga *VA-taxa*, daterad den 10 september 2025, redogörs för samtliga avgifter inom VA-verksamheten.

Bruksavgifter

För bruksavgifterna, §14.1 och §15, föreslås en höjning med 8% jämfört med år 2025. §14.1 i VA-taxan avser fasta och rörliga avgifter för respektive vattentjänst per bebyggd fastighet. §15 utgörs av avgift för hantering av dagvatten för allmän platsmarkhållare.

Bruksavgifterna i §18 avser engångsavgifter för åtgärder genomförda på fastighetsägarens begäran, alternativt avgifter då fastighetsägaren åsidosatt sina skyldigheter gentemot VA-huvudmannen. En översyn av §18 har genomförts och förslag på anpassningar har tagits fram. Anpassningarna utgör förslag på höjning av avgiftsnivån samt anpassning av avgifterna utifrån förändrade arbetssätt och förutsättningar i verksamheten. Provisorisk vattenmätning genom brandpostmätare har ersatts av ett mer säkert och effektivt arbetssätt som innebär att permanent vattenmätarplats med vanlig vattenmätare upprättas direkt, varför fyra avgifter om brandpostmätare föreslås tas bort. Verksamheten har fått men alltmer tidsödande ärenden som avser att få tillträde till vattenmätarutrymmet eller hantering av kunder som inte betalat sina fakturor. Hantering genom montering av en s.k strypbricka i vattenmätaren bedöms inte vara ett fungerande arbetssätt, varför avgiften *Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare* föreslås tas bort och ersätts med ett nytt avgiftsuttag

för *Underlåtenhet att lämna tillträde till vattenmätare*. Verksamheten har även bekymmer med att ventiler hanteras av obehöriga, att vattenmätare försvinner samt att vattenmätarbrunnar allt oftare behöver läns pumpas av VA-huvudmannen varför tre nya avgiftsuttag föreslås, *Olovlig öppning/stängning av ventil, Förkommen vattenmätare samt Läns pumpning av vattenmätarbrunn*. Genom föreslagna anpassningar bedöms verksamheten få bättre förutsättningar att kunna genomföra sina skyldigheter enligt LAV.

Enligt årsredovisningen för VA-verksamheten 2024 uppgick det ackumulerade underskottet för VA-verksamheten till 17,5 mnkr inför år 2025. I budgeten för år 2026 har det budgeterats för ett överskott med 6,1 mnkr, vilket inklusive 2025 års prognosticerade överskott på 15,6 mnkr, skulle bidra till att det ackumulerade överskottet vid slutet av år 2026 uppgår till 4,2 mnkr.

Anläggningsavgifter

Anläggningsavgifterna föreslås vara oförändrade jämfört med år 2025.

Taxejämförelse

Branschorganisationen Svenskt Vatten undersöker VA-taxorna i Sverige årligen och sammanställer statistiken i en rapport. Jämförelse mellan VA-organisationernas taxor möjliggörs genom att använda två s.k. typhus, där typhus A motsvarar en genomsnittlig villa med förbrukning för en familj, medan typhus B motsvarar ett flerfamiljshus med 15 lägenheter.

Taxestatistiken för år 2025 anger en genomsnittlig höjning av bruksavgifterna i Sverige om 11 % jämfört med år 2024. Inför 2025 ökade Täby kommuns bruksavgifter med 20% jämfört med 2024. Trots ökningen har Täby fortfarande jämförelsevis låga bruksavgifter som till stor del förklaras av korta ledningslängder per betalande abonnent och stordriftsfördelar inom vattenproduktion och avloppsrening.

För anläggningsavgifterna anger taxestatistiken för år 2025 en genomsnittlig höjning i Sverige om 5% (typhus A) samt 6% (typhus B) jämfört med år 2024. Täby kommuns anläggningsavgifter höjdes för år 2025 med 8% jämfört med år 2024.

	Typhus A (Täby)	Typhus A (Medel)	Typhus B (Täby)	Typhus B (Medel)
Brukningsavgifter (kr/år)	7 953	11 658	84 022	108 455
Anläggningsavgifter (kr)	166 482	196 290	905 472	630 144

**Samtliga siffror är inklusive moms och hämtade från Svenskt Vattens statistik, avser år 2025*

Taxans utveckling

Svenskt Vatten anger stigande kostnader för råvaror, energi och kapitalkostnader orsakat av allt större investeringsbehov som de främsta skälen till att VA-avgifterna ökar i Sverige. Under de senaste åren har taxenivåerna ökat i en allt snabbare takt som inte setts sedan 1990-talet. VA-organisationernas uppdrag påverkas av flera nya EU-direktiv och nationellt presenterades VA-beredskapsutredningens betänkande under december 2024 som ställer krav på säkerhet, försörjningsförmåga och investeringstakt som kan komma att påverka VA-organisationernas kommande kostnader ytterligare. Mycket talar därför för att taxenivåerna fortsatt kommer att öka framgent och Svenskt Vatten uppmanar medlemskommunerna till att arbeta strategiskt med taxefrågan.

I Täby utgör ökade kapitalkostnader (avskrivningar och räntor på gjorda investeringar) ett skäl till att taxan behöver höjas år 2026. Även Norrvatten och Käppalaförbundet påverkas av omvärldsläget med ökade kostnader och står inför stora investeringar som påverkar deras avgifter till medlemskommunerna som i sin tur påverkar avgiftsnivån i Täby. Jämfört med prognosen för år 2025 förväntas avgifterna till Käppala och Norrvatten öka med 54% respektive 27% under den kommande treårsperioden.

VA-verksamheten i Täby står inför stora investeringar. Ledningsnätet är i behov av reinvesteringar framöver och flera dagvattenanläggningar behöver anläggas för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Utbyggnaden av nya områden kräver dessutom att kapaciteten inom det befintliga ledningsnätet utökas. Dessa investeringar kommer leda till höjda brukningsavgifter framöver.

Med en målsättning om en jämn ökning av taxan görs en treårsprognos av brukningsavgifterna utifrån nuvarande taxekonstruktion och med de förutsättningar som är kända idag.

Resultaträkning (mnkr)	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Ökning av brukningstaxa	20%	8%	8%	4%
Ackumulerat resultat (mnkr)	15,6	4,2	-1,1	2,3

Med en föreslagen höjning om 8% år 2026 budgeteras det ackumulerade överskottet uppgå till 4,2 mnkr. Prognosen för brukningstaxan år 2027 och 2028 är en höjning med 8% respektive 4%.

Föreslagen taxehöjning innebär en årskostnad på 8 590 kr för Typhus A samt 90 744 kr för Typhus B. Jämfört med år 2025 innebär det att årskostnaden ökar med 637 kr för Typhus A respektive 6 722 kr för Typhus B.

2025 års taxeundersökning anger att Täby kommun har låga brukningsavgifter vid jämförelser nationellt och inom Stockholms län, trots föreslagen ökning med 8% till år 2026.

Jenny Gibson
Samhällsutvecklingschef

Tyra Wikström
Avdelningschef Teknik- och stadsmiljö

Bilagor

- Förslag till VA-taxa, daterad den 10 september 2025

Expedieras

Kommunstyrelsen

VA-chef Sara Dahlgren